

Доповідь заступника голови науково-програмного комітету VII-го Всеукраїнського з'їзду екологів з міжнародною участю
, директора ІНЕМД ВНТУ, Заслуженого природоохоронця України, д.т.н., професора Петрука В.Г.

Вельмишановне товариство!

Дорогі гості нашої Вінниччини, нашого чарівного Поділля – перлини України! Як сказала про нього Леся Українка.

Високодостойні екологи усіх регіонів України, хто знайшов мужність і можливість прибути до нас у цей непростий час!

Вітаю Вас з початком VII – Всеукраїнського з'їзду екологів з міжнародною участю. Додам, що учасниками з'їзду є близько 500 осіб буквально з усіх регіонів нашої неосяжної Батьківщини – України. Вони представили понад 200 доповідей у вигляді тез, які опубліковані у електронному збірнику з відповідним індексом ISBN і є у вільному доступі. До нас на з'їзд надіслали роботи і значна кількість зарубіжних науковців. При цьому певна частина учасників беруть участь заочно. Ну а найкраща частина науковців-екологів та технологів по захисту довкілля зібралася тут. Спасибі Вам! Вітаємо ще раз!

Отже, ми живемо у складний для України і світу час, час глобальних екологічних змін і тотальної технологізації нашого життя. Ми свідки того, як буквально у нас на очах відбувається за досить короткий в історичному аспекті час суттєве погіршення екологічного стану навколишнього середовища; явні кліматичні відхилення від звичних

Написав Administrator

Середа, 09 жовтня 2019, 11:05 - Останнє оновлення Середа, 09 жовтня 2019, 11:33

нам норм. Наприклад, такої засухи з червня по вересень 2019 року ніколи на нашій пам'яті не було. Наслідки ми знаємо і усвідомлюємо. При цьому збільшується концентрація парникових газів у атмосфері, виснажується озоновий шар планети Земля, скорочується її біологічне різноманіття, катастрофічно зменшується площа лісів, активізуються процеси евтрофікації і опустелювання, загострюється проблема якісної питної води, малі річки висихають, великі річки і озера буквально перетворюються в кисіль фіто та зоопланктону, а також велетенської кількості забруднень антропогенного та техногенного характеру. Крім того, деградують екосистеми Світового океану, розпочалися незворотні процеси танення льодовиків Гренландії, Арктики і Антарктиди та багато-багато інших природних катаклізмів, що розпочалися у XX столітті і, наростаючи, тривають і донині. Це лише неповний перелік екологічних проблем, з якими стикнулося людство. Отже, незворотного наступає глобальна екологічна криза. Саме промислово розвинені країни у першу чергу відповідальні за катастрофічні зміни клімату.

Тому людству загрожує загибель, якщо воно терміново не перегляне свого ставлення до її величності Природи. Гадаю, що більшість із Вас чули слова 16-річної Грети Тунберг на кліматичному саміті ООН у цьому зв'язку. Відтак, людям планети і нам усім вкрай необхідна нова цивілізаційна парадигма, нова натурфілософія життя, побудована на ідеї екологічного імперативу, тобто ідея екоцентричного гуманізму, а не антропоцентричного, яка зводилась до тотального нищення Природи Людиною, і яка домінувала у XX столітті і яка зараз просто очевидно стала хибною і неприйнятною і яка, на жаль, у значній мірі вільно і безперешкодно домінує і зараз. Хоча і певні зрушення у бік екологізації таки є.

Всім відомо, що досягнення сучасної екології, як важливої сфери людської діяльності та глобальної науки про виживання людства і всіх живих систем базуються, перш за все, на концепції сталого або збалансованого розвитку, суть якої, як ми знаємо, зводиться до раціонального, виваженого, розумного природокористування з метою збереження відновлювальних можливостей біосфери та нормальних екологічних умов життя для теперішнього та майбутнього поколінь. Ця концепція, у свою чергу, зводиться до сучасних науково-обґрунтованих ідей, які є просто безальтернативними, а саме:

1. Коеволюції, тобто розумне взаємопроникнення антропо- і техносфери.

2. Планетарного, а не містечкового мислення.

3. Необхідності самообмежень.

4. Припинення збагачення окремих країн і олігархів за рахунок природних ресурсів та цілковитого збіднення іншої частини людства.

5. Оптимального використання природних ресурсів.

6. Беззаперечне впровадження ресурсоенергозберігаючих, маловідходних, маловитратних, замкнутих та рециклінгових технологій.

7. Тотальної екологізації життя, тобто переходу від шкідливих і небезпечних для довкілля і Людини сервотехнологій до сучасних екотехнологій.

8. Невідворотнього покарання за забруднення довкілля.

9. Крайньої необхідності формування високої екологічної культури та екологічної свідомості та багато-багато інших сучасних цивілізованих підходів.

Треба, мабуть, також наголосити і на тому, що у XX столітті екологія була виключно біологічною природничою дисципліною і вона не могла у повній мірі вирішувати складні технологічні проблеми, які виникають у взаєминах виробничої та технологічної сфери з навколишнім середовищем. Відтак, виник новий паралельний напрям – інженерної або промислової екології, яка передбачає глибокі інженерні та технологічні знання, механізми та методи вирішення складних процесів відновлення забруднених прошарків біосфери – водних ресурсів, ґрунтів, повітря, екосистем різного рівня тощо.

Написав Administrator

Середа, 09 жовтня 2019, 11:05 - Останнє оновлення Середа, 09 жовтня 2019, 11:33

Тобто потрібно сьогодні вже думати не тільки про збереження біорізноманіття та природних екосистем, але й про усунення тих техногенних проблем, яких накопичилось дуже багато і з кожним днем об'єми промислових та побутових відходів і забруднень наростає з неймовірною швидкістю.

Тому обговоренню саме інженерних шляхів вирішення екологічних проблем як окремих регіонів нашої держави, так і усїєї України і тендітної, маленької у космічному вимірі планети Земля і присвячений наш форум. Відтак, сподіваємося на творчу роботу з'їзду, на плідну співпрацю усіх його учасників на благо України та захисту її біосфери та ноосфери. Щиро зичимо усім учасникам з'їзду, хто у залі, і тим, хто бере участь заочно, успіхів, творчого натхнення, благополуччя, а також чистої води, свіжого повітря, мирного неба над Україною і земного щастя! Залишимо ж нашим благословенним нащадкам, нашим дітям і онукам не пустелю, а квітучу Планету! Хай нам Бог допомагає на цьому благородному шляху! Дякую за увагу!

Директор ІнЕБМД ВНТУ,

Заслужений природоохоронець України,

д.т.н., професор Петрук В.Г.